

УДК 338.24

Я. В. Котляревський

доктор економічних наук, доцент
Академія фінансового управління

А. М. Штангрет

доктор економічних наук, професор
Українська академія друкарства

О. В. Мельников

кандидат технічних наук, докторант
Академія фінансового управління

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Метою статті є формування теоретичного підґрунтя вдосконалення управління інформаційною сферою України. Проаналізовано роль Держкомтелерадіо України в процесі формування вітчизняної інформаційної сфери. Відповідно до сформульованого змісту інформаційної сфери розглянуто складові інформаційного простору: телебачення й радіомовлення, видавнича справа, які віднесено до сфери відповідальності Держкомтелерадіо України. Виходячи із здійсненого аналізу та завдань Державного комітету, визначено перелік його пріоритетних напрямів роботи. Відзначено, що Держкомтелерадіо України повинен виконувати роль суб'єкта інформаційної сфери, який не лише сприяє її формуванню та розвитку, а й дбає про захист національних інтересів. Фактично ж, за недостатньої уваги, у тому числі у питаннях фінансування пріоритетних проектів створення національного інформаційного продукту, поставлені перед цим державним органом завдання складно виконати. Крім того, існують певні проблеми, пов'язані із взаємодією органів влади, залучених до регулювання інформаційної сфери. Удосконалення системи державного управління та регулювання інформаційної сфери вимагає не лише виявлення та опису проблеми, а й подальшої роботи зі створення механізму трансформації структури Держкомтелерадіо з метою більш ефективного захисту інформаційного поля нашої країни.

Ключові слова: інформаційна сфера, удосконалення управління, телебачення і радіомовлення, видавнича справа

I. Вступ

Наприкінці минулого століття в економіках провідних країн сформувалася нова система пріоритетності використання ресурсів, де перевагу все більше надавали нелімітованим ресурсам (інформації та знанням), що було спричинено не лише їх невичерпністю, а й можливістю завдяки їм більш ефективно використовувати лімітовані ресурси, тобто землю, воду, корисні копалини та зменшити шкідливий вплив їх на навколишнє середовище. Багато хто розглядає сьогодні інформацію як нелімітований ресурс – складову навколишнього середовища, що безпосередньо оточує кожну людину. Кожен із нас безпосередньо сприймає цю інформацію, переосмислює та використовує також й для забезпечення своєї життєздатності. Знання ж набули нового значення, вони трактуються не лише в межах певної комерційної структури для отримання нею надприбутку, а як

засіб створення високих технологій для забезпечення інноваційного курсу розвитку на глобальному рівні в умовах обмеження природних ресурсів – як єдиний шлях цивілізаційного розвитку. Важливо, що інформація і знання все більше сприймаються не лише як новітні ресурси розвитку людського суспільства, але й складові певної сфери – інформаційної, що впливає на кожну особу, змінюючи традиційні межі та принципи суспільних відносин, а відтак, потребують наукового аналізу для вироблення ефективних засобів управління.

Інформаційну сферу досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: О. Баранов, І. Бачило, В. Боєр, В. Кібанов, В. Лопатін, А. Лисенко, О. Павельєва, А. Рожкова, М. Федотов та ін. Зосереджуючи увагу на визначенні сутності та змісту поняття “інформаційна сфера”, зазначені науковці лише окреслювали сучасні межі та параметри розвитку, ретельно не розглядаючи процес управління нею, важливе місце в

якому повинні посідати державні органи як суб'єкти управління.

II. Постановка завдання

Метою статті є формування теоретико-методологічних засад щодо подальшого вдосконалення управління інформаційною сферою в Україні.

III. Результати

Узагальнення праць учених, інтереси яких пов'язані з дослідженням інформаційної сфери, дали змогу виділити ряд ключових підходів до трактування цього поняття. Згідно з першим підходом, який прослідковується в працях А. Лисенка, А. Рожкової, В. Кібанова, інформаційна сфера пов'язана з діями стосовно інформації. Тут доречно процитувати визначення, яке дає В. Кібанов: "Інформаційна сфера – це сфера діяльності, пов'язана зі створенням, перетворенням, збереженням, поширенням і споживанням всієї сукупності соціальної інформації та знання, з метою забезпечення нормального функціонування інших сфер і соціуму в цілому" [1].

Другий підхід можна визначити як "структурний", адже його прибічники (В. Боєр та О. Павельєва, К. Беляков, А. Стрільцов, М. Кашапов) концентрують увагу на складових інформаційної сфери. Так, М. Кашапов під інформаційною сферою розуміє сукупність: суб'єктів інформаційної взаємодії або впливу; інформації, призначеної для використання суб'єктами інформаційної сфери; інформаційної інфраструктури, що забезпечує можливість здійснення обміну інформацією між суб'єктами; суспільних відносин, що складаються у зв'язку з формуванням, передаванням, поширенням і збереженням інформації [2].

Третій підхід можна визначити як "цільовий" (А. Логінов, І. Бачило, В. Лопатін, М. Федотов). А. Логінов пропонує розуміти інформаційну сферу українського суспільства як "єдиний інформаційний простір України, який формується державними органами, громадськими, політичними і соціальними організаціями і громадянами, а також функціонує на основі правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних, гуманітарних і моральних принципів з урахуванням вимог і завдань національної інформаційної безпеки України" [3].

Четвертий підхід, сформований О. Барановим, враховує інституційний аспект формування інформаційної сфери. Цей автор визначає інформаційну сферу як сукупність інформації та інформаційних ресурсів, інформаційної інфраструктури, суб'єктів, що здійснюють оборот інформації, тобто її створення, поширення (передавання), зберігання, використання й знищення, та забезпечують цей оборот, суспільних відносин, які при цьому виникають, системи її правового забезпечення, а також інституційної системи державного управління та регулювання цієї сфери [4].

Беручи до уваги важливість формування національної інформаційної сфери не лише через стимулювання розвитку комунікаційних каналів, але з погляду захисту національних інтересів, що можливо виключно через цілеспрямовану діяльність певних державних органів, останній підхід можна вважати найбільш прийнятним. Виходячи саме із цього, на нашу думку, сьогодні недостатньо досліджена проблема функціонування державних органів як суб'єктів формування та розвитку інформаційної сфери, перш за все з урахуванням національних особливостей.

До державних органів, діяльність яких безпосередньо пов'язана з інформаційною сферою, насамперед необхідно віднести Державний комітет телебачення і радіомовлення (Держкомтелерадіо) України. Це підтверджує аналіз функцій та завдань, якими наділено цей орган. Так, Держкомтелерадіо серед іншого відповідно до покладених на нього завдань:

- бере участь у формуванні єдиного інформаційного простору, сприянні розвитку інформаційного суспільства;
- готує пропозиції щодо вдосконалення системи державного управління у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері, поліграфії;
- аналізує та прогнозує розвиток ринку у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері, поліграфії;
- сприяє розвитку вітчизняних засобів масової інформації;
- вживає разом з іншими органами державної влади заходів з розвитку книговидавничої справи та книгорозповсюдження;
- є замовником на виробництво і розповсюдження теле- та радіопрограм, випуск видавничої продукції, проведення наукових досліджень у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності;
- вживає заходів до надання державної фінансової підтримки засобам масової інформації, творчим спілкам у сфері засобів масової інформації;
- утворює, ліквідує, реорганізовує підприємства, установи та організації, затверджує їх положення (статуту), в установленому порядку призначає на посади та звільняє з посад їх керівників, формує кадровий резерв на посади керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держкомтелерадіо;
- виконує в межах повноважень, передбачених законом, інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління, тощо [5].

Наочніше роль Держкомтелерадіо України у формуванні інформаційної сфери сьогодні можна подати схематично (рис. 1).

Рис. 1. Пріоритетні завдання Держкомтелерадіо України [6]

Потрібно також врахувати, що головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми "Інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках, виконання заходів з питань європейської інтеграції в інформаційній сфері" є Держкомтелерадіо України [7].

На нашу думку, відповідно до наведених визначень суті інформаційної сфери ретельного розгляду потребують дві складових інформаційного простору: телебачення і радіомовлення, а також видавнича справа, які віднесені безпосередньо до сфери відповідальності Держкомтелерадіо України і мають визначені статистичні характеристики.

Зокрема, зазначимо, що на початку 2013 р. до Державного реєстру телерадіоорганізацій України було внесено 1693 телерадіоорганізації та суб'єкти інформаційної діяльності з яких: 1622 телерадіомовні організації і провайдери програмної послуги та 71 суб'єкт інформаційної діяльності. Із 1622 ліцензіатів за формою власності є: 37 – державних, 352 – комунальних, 1233 – іншої форми власності, з яких 24 телерадіоорганізації здійснюють діяльність за участю іноземного капіталу [8].

У системі Держкомтелерадіо України функціонують 24 обласні державні телерадіокомпанії, державна телерадіокомпанія "Крим",

а також регіональні телерадіокомпанії в містах Київ і Севастополь. До сфери державного управління також належать Українська студія телевізійних фільмів "Укртелерадіо", Державна телерадіокомпанія "Культура", Державна телерадіокомпанія "Всесвітня служба "Українське телебачення і радіомовлення", Державна міська ТРК "Сіверська" (м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.) та Криворізьке міське державне об'єднання телебачення і радіомовлення. При цьому частка недержавного сектора телебачення і радіомовлення в телерадіоінформаційному просторі України перевищує 96%, і тільки 4% належать державним мовникам [9]. Саме останній параметр, на нашу думку, з врахуванням можливості регулювання розвитку інформаційного простору України у відповідності до національних інтересів та можливості гарантування інформаційної безпеки, викликає найбільше занепокоєння.

Упродовж останніх років на виконання міжнародних зобов'язань Держкомтелерадіо України провадило активну роботу щодо організаційно-правового забезпечення створення Суспільного телебачення і радіомовлення. Результатом, зокрема, й цих зусиль стало прийняття законів України "Про Суспільне телебачення і радіомовлення України" [10] і "Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення Украї-

ни” [11], а також спеціальної постанови Кабінету Міністрів України з цього питання [12].

Діяльність Держкомтелерадіо України в процесі формування інформаційної сфери

стосовно телебачення і радіомовлення можна охарактеризувати такими напрямками діяльності (рис. 2).

Рис. 2. Напрями та результати діяльності Держкомтелерадіо у сфері телебачення і радіомовлення [8]

Поруч із сферою телебачення і радіомовлення, Держкомтелерадіо України вживає заходів щодо створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів видавничої справи. Так, здійснюється ведення Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. Щомісячно оновлена статистична інформація розміщується на веб-сайті Держкомтелерадіо України у розділі “Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції”. Станом на жовтень 2015 р. до Державного реєстру було внесено 5810 суб'єктів видавничої справи [13].

За даними Державної реєстраційної служби України, станом на 28.11.2013 р. в Україні зареєстровано близько 40 тисяч періодичних друкованих видань. Відповідно до інформації Державної наукової установи “Книжкова палата ім. Івана Федорова”, що базується на результатах аналізу надходження обов'язкових примірників друкованих ЗМІ, на сьогодні в Україні виходить близько 8 тисяч друкованих періодичних видань. Згідно з даними обласних, міських державних адміністрацій на даний час функціонує 667 комунальних друкованих періодичних видань, співзасновниками яких є органи місцевого самоврядування або органи місцевого самоврядування спільно з місцевими органами державної влади [14].

З метою підтримки національного книговидання, формування та постійного оновлення асортименту вітчизняної книжкової продукції

для забезпечення потреб усіх соціальних груп українського суспільства виданнями з різних галузей знань державною мовою та мовами національних меншин здійснюється випуск книжкової продукції в рамках бюджетної програми “Українська книга” [15].

Держкомтелерадіо України бере активну участь у створенні Державної наукової установи “Енциклопедичне видавництво” [16, 17], що успішно продовжує працювати згідно нових завдань визначених указом Президента України “Питання підготовки та видання Великої української енциклопедії” від 12.01.2015 р. № 7/2015 [18].

З метою сприяння розвитку вітчизняних друкованих засобів масової інформації, покращенню їх художнього оформлення та поліграфічного виконання, заохочення видавців до використання сучасних технологій, підвищенню конкурентноздатності вітчизняних періодичних друкованих ЗМІ Держкомтелерадіо України вживаються заходи щодо надання державної фінансової підтримки друкованим періодичним виданням. Державна фінансова підтримка надається згідно із Законом України “Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів” [19] і Порядком надання державної фінансової підтримки друкованим засобам масової інформації на часткове відшкодування на поліграфічні послуги та закупівлю паперу [20].

Якщо представлена вище коротка характеристика діяльності Держкомтелерадіо окреслює поле його діяльності як суб'єкта інформаційної сфери України, то вважаємо за доцільне торкнутися й такого аспекту як можливість досяг-

нення поставлених завдань, тобто наявність фінансових можливостей через виділення певних фінансових ресурсів з бюджету країни та їх ефективне використання (див. табл. 1).

Таблиця 1

Фінансування Держкомтелерадіо протягом 2014–2015 рр. [21]

Найменування видатків за програмною класифікацією	Кошторис			
	2014	% фінансування до плану 2014р.	2015	% до плану 2014 р.
Керівництво та управління у сфері телебачення і радіомовлення	16565,0	98,6	16263,6	98,18
Держкомтелерадіо	12461,5	99,3	12061,9	96,79
Національна експертна комісія з питань захисту суспільної моралі	4103,5	96,6	4201,7	102,39
Прикладні розробки у сфері засобів масової інформації, книго-видавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	9942,8	99,5	6378,1	64,15
Державна наукова установа “Книжкова палата ім. Івана Федорова”	5940,0	100,0	4145,8	69,79
Державна наукова установа “Енциклопедичне видавництво”	4002,8	98,6	2232,3	55,77
Підвищення кваліфікації працівників засобів масової інформації в Українському інституті підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси (Укртелерадіопресінститут)	2955,4	99,6	3244,8	109,79
Фінансова підтримка творчих спілок у сфері засобів масової інформації, преси, державних музичних колективів, здійснення інформаційно-культурної діяльності	7547,0	97,7	721,2	9,56
Національна спілка журналістів України (НСЖУ)	864,0	95,2	671,2	77,69
Держкомтелерадіо (Кримська СЖУ)	6,0	100,0	0,0	0,0
Фінансова підтримка преси	50,0	0,0	50,0	100,0
Державне підприємство “РадіоБенд”	6295,9	100,0	0,0	0,0
Всеукраїнський інформаційно-культурний центр (ВІКЦ)	331,1	75,9	0,0	0,0
Виробництво та трансляція телерадіопрограм для державних потреб, збирання, обробка та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, створення та функціонування україномовної версії міжнародного каналу “EuroNews”	614631,4	91,6	684814,6	111,42
Трансляція телерадіопрограм	123902,0	72,6	125126,2	100,99
Обласні та регіональні державні телерадіокомпанії (ДТРК)	261034,8	92,4	272878,8	104,54
Держкомтелерадіо	4212,8	100,0	58980,9	у 14 р.
Національна телекомпанія України (НТКУ)	163010,1	88,6	145252,5	89,11
Національна радіокомпанія України (НРКУ)	107104,1	92,7	119198,2	111,29
Всесвітня служба “Українське телебачення і радіомовлення” (ВС “УТР”)	22891,0	87,8	28210,9	123,24
Державна телерадіокомпанія “Культура”	13146,2	84,3	17060,9	129,78
Українське незалежне інформаційне агентство новин (УНІАН) “Укрінформ”	43232,4	99,4	43232,4	100,0
Випуск книжкової продукції за програмою “Українська книга”	28387,0	94,4	50000,0	176,14
Державні стипендії видатним діячам інформаційної галузі, дітям журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків та премії в інформаційній галузі	2169,0	67,5	2181,4	100,57
Інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках та ін. заходах	300,0	100,0	40,1	13,37
Всього	682497,6	92,1	763643,8	111,89

З наведених даних щодо фінансування діяльності Держкомтелерадіо України, можна зробити висновок, що у 2015 р. загальні витрати повинні зрости на 11,89%, але, зважаючи на недофінансування у 2014 р. на 7,9% та високий рівень інфляції у 2015 р., сума очікуваних надходжень не була достатньою. Тобто необхідно констатувати, з одного боку, важливість формування методичних підходів до ефективного управління та регулювання національної інформаційної сфери, а з іншого – фактичну недостатність ресурсів, у тому числі фінансових, для досягнення поставлених завдань.

Виходячи із сучасного стану інформаційної сфери та завдань Державного комітету, можна визначити перелік його пріоритетних напрямів роботи:

- розробка заходів щодо запобігання внутрішньому і зовнішньому інформаційному впливу, який загрожує інформаційній безпеці держави, суспільства, особи [22];
- підвищення конкурентоспроможності вітчизняного теле- та радіопродукту;
- сприяння забезпеченню громадян книжковою продукцією в обсягах, що відповідають рівню передових країн світу [23, 24];
- сприяння здійсненню належного технічного переоснащення державних телерадіокомпаній, видавничих структур, поліграфічних підприємств та книготорговельних організацій.

IV. Висновки

У межах чинного нормативного регулювання, Держкомтелерадіо України повинен виконувати роль суб'єкта інформаційної сфери, який

не лише сприяє її формуванню та розвитку, але й дбає про захист національних інтересів. Фактично ж, за недостатньої уваги, у т. ч. в питаннях фінансування пріоритетних проектів щодо створення національного інформаційного продукту, поставлені перед цим державним органом завдання складно виконати. Окрім того, потребує подальшого удосконалення координація завдань та цілей Держкомтелерадіо та Міністерства інформаційної політики України.

На нашу думку, необхідність подальшого підвищення ефективності системи державного управління та регулювання інформаційної сфери вимагає не лише виявлення та загальної характеристики проблеми, а й подальшої роботи над нею, зокрема в частині розбудови механізму інституціональної трансформації Держкомтелерадіо як суб'єкта інформаційної сфери для досягнення національних інтересів та захист інформаційного поля нашої країни. Як частковий приклад руху у цьому напрямі можна навести спроби створення Українського інституту книги [25], що має супроводжуватися розробленням комплексної стратегії розвитку національної інформаційної сфери із залученням кращого світового досвіду та обґрунтуванням доцільності збільшення фінансування, поки недостатнього для забезпечення випереджальних темпів розвитку у зазначеній сфері.

Список виклористаної літератури

- Кибанов С. Ф. Информационная сфера социума (роль и место в системе социального управления): дис. ... канд. соц. наук: 22.00.08 / В. А. Кибанов. – Москва, 2004. – 154 с.
- Кашапов М. Теория и практика решения конфликтных ситуаций: краткий словарь / М. Кашапов. – Москва; Ярославль: Ремдер, 2003. – 779 с.
- Логінов А. В. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. В. Логінов. – Київ, 2005. – 236 с.
- Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: Теорія, методологія і практика: монографія / О. А. Баранов. – Київ: Едельвейс, 2014. – 434 с.
- Про затвердження Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.08.2014 р. № 341 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 21 серп. (№ 152).
- Про підсумки роботи Державного комітету телебачення і радіомовлення України у 2014 р. та основні завдання на 2015 р.: Витяг з рішення колегії від 27.01.2015 р. № 1/1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=120953&cat_id=68691.
- Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання заходів з питань європейської інтеграції в інформаційній сфері: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.07.2011 р. № 710 (останні зміни від 21.04.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/710-2011-%D0%BF>.
- Про План діяльності Держкомтелерадіо України на 2014–2016 рр.: Наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України від 20.12.2013 р. № 261 (ост. зміни від 21.05.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN96940.html.
- У системі Держкомтелерадіо України функціонують 24 обласні державні телерадіокомпанії, державна телерадіокомпанія “Крим”, а також регіональні телерадіокомпанії в містах Київ і Севастополь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=33842&cat_id=33841.
- Про Суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII (ост. зміни від 10.04.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.
- Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України: Закон України від 19.03.2015 р. № 271-VIII // ВВР. – 2015. – № 23. – Ст. 159.
- Деякі питання утворення публічного акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України”: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 р. № 567 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 145.
- Узагальнені дані Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції станом на 15.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=124208&cat_id=97933.
- Аналіз надходження обов'язкового примірника періодичних і продовжуваних видань України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=116714&cat_id=74306.
- Про затвердження Порядку реалізації бюджетної програми “Випуск книжкової продукції за програмою “Українська книга”: Наказ Державного комітету телебачення та радіомовлення України від 28.11.2012 р. № 313 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE22399.html.
- Про Велику українську енциклопедію: Указ Президента України від 02.01.2013 р. № 1/2013 (ост. зміни від 14.01.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1/2013>.
- Про заходи щодо виконання Указу Президента України від 02.01.2013 р. № 1 “Про Велику українську енциклопедію”: Розпорядження Кабінету Міністрів України від

- 27.03.2013 р. № 172-р (ост. зміни від від 18.11.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/172-2013-%D1%80>.
18. Питання підготовки та видання Великої української енциклопедії: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 7/2015 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 5.
19. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97-ВР (ост. зміни від 11.06.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>.
20. Про затвердження Порядку надання державної фінансової підтримки друкованим засобам масової інформації: Наказ Державного комітету телебачення та радіомовлення України від 13.05.2015 р. № 98 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 48. – С. 152. – Ст. 1561.
21. Фінансування Держкомтелерадіо України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=116539.
22. Котляревський Я. В. Організаційно-економічний механізм розвитку видавничо-поліграфічної галузі в процесі гарантування інформаційної безпеки України: монографія / Я. В. Котляревський, А. М. Штангрет, О. В. Мельников. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2012. – 214 с.
23. Читання як проблема вільного часу: За результатами соціолого-статистичних досліджень: монографія / В. М. Сеньківський, Т. В. Олянишен, А. М. Штангрет, О. В. Мельников. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2009. – 160 с.
24. Дурняк Б. В. Видавничо-поліграфічна галузь України: Стан, проблеми, тенденції. Статистично-графічний огляд: монографія / Б. В. Дурняк, А. М. Штангрет, О. В. Мельников. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2006. – 275 с.
25. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи державного управління в книговидавничій сфері [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56456.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2015.

Котляревский Я. В., Штангрет А. М., Мельников А. В. Основные принципы деятельности Государственного комитета по вопросам телевидения и радиовещания Украины в качестве субъекта информационной сферы

Целью статьи является формирование теоретических основ совершенствования управления информационной сферой Украины. Проанализирована роль Госкомтелерадио Украины в процессе формирования отечественной информационной сферы. В соответствии с сформулированной сутью информационной сферы рассмотрены составляющие информационного пространства: телевидение и радиовещание, издательское дело, которые относятся непосредственно к сфере ответственности Госкомтелерадио Украины. Исходя из проведенного анализа и задач Государственного комитета, определен перечень его приоритетных направлений работы. Отмечено, что Госкомтелерадио Украины должно выполнять роль субъекта информационной сферы, который не только способствует ее формированию и развитию, но и заботится о защите национальных интересов. Фактически же при недостаточном внимании, в том числе и в вопросах финансирования приоритетных проектов создания национального информационного продукта, поставленные перед этим государственным органом задачи сложновыполнимы. Кроме того, существуют определенные проблемы связанные с взаимодействием органов власти, вовлеченных в процесс регулирования информационной сферы. Совершенствование системы государственного управления и регулирования информационной сферой требует не только выявления и описания проблемы, но и последующей работы по созданию механизма трансформации структуры Госкомтелерадио с целью более эффективной защиты информационного поля нашей страны.

Ключевые слова: информационная сфера, совершенствование управления, телевидение и радиовещание, издательское дело.

Kotliarevskyy Ya., Shtangret A., Melnikov A. Main Grounds of State Committee for Television and Radio Broadcasting as a Subject of Informational Sphere

The article is dedicated to development of a theoretical basis for improving the management of information sphere of Ukraine. There is an analyses in article concerning the role of State Committee of Ukraine for Television and Radio Broadcasting regarding the formation of national information sphere. According to formulated content areas of informational sphere considered components of information space, such as television and radio broadcasting, publishing, inputted into the responsibility of State Committee of Ukraine. Based on the analysis and tasks of the mentioned state body there is a determination of the priorities. It is stated that the State Committee of Ukraine should serve as the subject of the information sphere, which not only contributes to its formation and development, but also provides the protection of national interests. In fact, because of lack of attention, minor funding priority projects concerning creation of

a national information product, there are some complications regarding fulfillment of assigned to this state agency tasks. In addition, there are certain problems associated with the interaction of state bodies involved into informational sphere agenda. Thus, improving the governance and regulation of information sphere requires not only identifying and describing problems, but further work on a mechanism of transformation of State Committee structure in order to more effectively protect the information field of our country.

Key words: *informational sphere, management development, television and broadcasting, publishing sphere.*